

LA FUNDACIÓ ALTHAIA COMPLEIX DEU ANYS

Amb els anys, la Fundació Althaia, a partir dels seus projectes i carismes, s'ha anat construint i fent forta, i ha convertit els seus centres assistencials en àmbits d'eficàcia i d'eficiència

TRIBUNA

Lluís Guerrero i Sala
ACADEMIC NUMERARI DE LA REAL
ACADEMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA

Manresa té, fins a l'any 1929, una sanitat precària, basada en el multisecular Hospital de Sant Andreu, un Dispensari Municipal i menys d'una vintena de metges, entre ells el titular. L'any citat obre portes la Clínica Sant Josep i poc després, el 1932, el Sanatori de Sant Joan de Déu. Durant molts anys l'Hospital de Sant Andreu es dedica, sobretot, a l'atenció mèdica i quirúrgica; la Clínica a la cirurgia, la traumatologia i la ginecologia, i el Sanatori de Sant Joan de Déu a l'assistència pediàtrica. La ciutat es perfila com a referent sanitari.

Els anys quaranta es crea el Seguro Obligatorio de Enfermedad, que es comença a desenvolupar a Manresa cap al 1944, i que comporta l'establiment de concertacions de serveis entre l'estat i els centres, que van incrementant la seva activitat. També augmenta el nombre de metges i la diversificació de les especialitats, exercida, en part, per facultatius forans. La Seguretat Social avança un pas més el 1963 amb la Llei de Bases, que acaba de desenvolupar-se el 1967. L'any 1971 s'inaugura el Centre Hospitalari de Manresa, que primerament es dedica sobretot a la traumatologia i poc després va dotant-se d'altres serveis. El 1974 s'obre el Centre de Reanimació Cardíaca-Unitat Coronària de Manresa, un centre monogràfic cardiològic. L'activitat augmenta de forma incessant, les noves necessitats fan que la capacitat dels centres ultrapassi els seus límits i els obliga a readaptar-se i créixer. A partir dels pactes de la Moncloa, el real decret de 1978 i la creació de l'Insalud, la Seguretat Social arriba al seu total desplegament. En la dècada dels setanta els cinc hospitals de Manresa s'han de repartir l'assistència pública i la privada i entren en franca competència; tots i cadascun creen els seus àmbits d'interessos, intenten engruixir la facturació, millorar els serveis, equipaments i concert econòmic, i situar-se en posició de domini. Manresa esdevé la ciutat de Catalunya amb un índex, és elevat de llits d'hospitalització per habitant, amb quatre hospitals generals, que ho atenen tot, i un centre monogràfic. Aquesta sobreoferta és un luxe per als ciutadans de la comarca, que poden gaudir d'una atenció a la carta que origina una despesa pública cada vegada més gran,

«Després d'aquest llarg recorregut de quasi cent anys de la darrera etapa de la sanitat manresana, en els últims deu hem arribat a un model més sòlid»

«Els treballadors han acreditat el valor afegit del seu esforç i el seu sentiment de pertinença, més fermes que els enfocats que ara s'enlairen»

esperonada per la competència entre centres, la demanda forassenyada i una activitat professional excessiva. Tothom actua com si aquella dinàmica no generés despesa i la caixa pública fos un doll sense fi. L'Estatut del 1979 preveu les competències sanitàries de la Generalitat i el 1981 Catalunya rep el seu traspass. L'any 1983 es desplega el mapa sanitari del país. Mentrestant, la sanitat manresana origina un dèficit econòmic cada vegada més gran, que fa que l'Ajuntament i la Generalitat es posin d'acord per reconduir una situació insostenible.

En la primera meitat dels vuitanta s'inicien una sèrie de contactes i reunions amb els gestors dels centres, amb resultats infructuosos. Quan el dèficit esdevé una xifra delirant, la pressió política fa passos decisius que duen, l'any 1986, a la fusió entre el Centre Hospitalari i la Unitat Coronària, que tanca el centre del carrer dels Caputxins. Aquesta acció és insuficient, per la qual cosa les gestions successives acaben amb una fusió de més volum, entre l'Hospital de Sant Andreu i el de Sant Joan de Déu, que canvia el seu nom pel d'Hospital General de Manresa i comença a ampliar-se el 1989 per tal d'adquirir una nova dimensió.

La millora de la situació és solament parcial, amb tres empreses hospitalàries obertes i en constant competència, i un forat de prop de tres mil milions de pessetes (uns divuit milions d'euros d'ara, que en aquella època en representaven molts més). A final de l'any 1994 la conselleria aconsegueix la fusió del Centre Hospitalari-Unitat Coronària i la Clínica Sant Josep. Aleshores queden dos grups hospitalaris, el del Centre Hospitalari-Unitat Coronària-Clínica Sant Josep i l'Hospital General de Manresa. Mentrestant, l'Hospital de Sant Andreu esdevé el centre de referència de l'activitat sociosanitària local.

Amb la darrera intervenció tampoc s'aconsegueix evitar la competència entre centres ni un control efectiu del dèficit. El departament, decidit a resoldre definitivament el problema, reuneix diverses vegades els patrons dels hospitals d'aguts: Mútua Manresana, Caixa de Manresa, l'Orde de Sant Joan de Déu i l'Ajuntament de Manresa. El 27 de setembre del 2002 el Centre Hospitalari-Unitat Coronària de Manresa, Fundació Privada, canvia el seu nom pel d'Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa, Fundació Privada, però els dos grups citats suara romanen separats. Després de vèncer els darrers obstacles, el 22 d'octubre següent, el patronat de l'Hospital General acorda fusionar-se amb Althaia. El 4 de desembre del 2002 se signa l'escriptura pública del pacte i el 27 de gener del 2003 Althaia entra al registre de fundacions de la Generalitat.

Les diverses fusionacions s'acompanyen de preocupació social i brogit mediàtic, ja que tothom té per a Manresa i és tem perdre el seu major pol d'atracció. Es tenen les plantilles, es produeixen protestes sindicals i professionals, i els usuaris de la sanitat veuen reduïdes les possibilitats de triar centre en funció de preferències diverses. Tot i això, en la mesura que la nova fundació aprèn a funcionar de forma unificada i emprèn el seu propi camí d'excel·lència, la pau amara l'opinió públi-

Imatge d'arxiu de les obres d'ampliació de l'Hospital de Sant Joan de Déu

ca. La màgia de l'oasi es trenca temporalment més endavant, quan el Servei Català de la Salut cedeix la gestió dels nous CAP de Creu Guixera i del Barri Antic a Althaia; el gest de no atorgar-la a l'ICS s'interpreta erròniament com un intent de privatització de la sanitat de Manresa, que el temps ha desmentit.

Amb els anys la Fundació Althaia, a partir dels seus projectes i carismes, s'ha anat construint i fent forta, i ha convertit els seus centres assistencials en àmbits d'eficàcia i d'eficiència, on els professionals estan organitzats en departaments i serveis que desenvolupen una tasca meritoria i reconeguda, acompanyada de recerca, innovació i docència. En aquest sentit, els convenis d'Althaia amb la FUB i els darrers anys, la condició d'hospital universitari de la UIC, han donat un nou valor a la fundació, que ofereix formació per als graus de Medicina i Infermeria, especialitats mèdiques i col·labora en altres graus. Des del 21 de desembre del 2011 està registrada amb el nom d'Althaia, Xarxa Assistencial i Universitària de Manresa, Fundació Privada.

Althaia dona assistència pública i privada, primària, hospitalària d'aguts, de salut mental, de crònics i grans disminuïts, de medicina esportiva i altres línies de no menor interès que completen l'oferta sanitària i sociosanitària. Però no és només una fundació amb ubicació a Manresa. El seu propi nom indica que treballa en xarxa, en col·laboració amb altres comarques de Catalunya Central i Cerdanya, i en col·laboració amb centres de referència del Vallès i Barcelona.

Després d'aquest llarg recorregut de quasi cent anys de la darrera etapa de la sanitat manresana, en els últims deu hem arribat a un model assistencial més sòlid, més resolutiu, més eficient, en millora constant i amb vocació d'excel·lència.

Aquest desè aniversari ens ofereix l'ocasió de recordar els mèrits de moltes persones.

En primer lloc, fent un obligat però sincercer exercici d'humilitat, cal fer reconeixement als que abans que Althaia existís han atès la població i donat renom a la ciutat. També, a les institucions que hi han intervingut i als que després de moltes negociacions ens han dut al present, com els alcaldes Cornet, Sanclimens, Valls, Camprubí i Junyent; als consellers de Sanitat de les nostres comarques i ciutat, que han format part de la seva evolució i han col·laborat al seu èxit.

El futur, que comencem a albirar quan contemplem la segona fase d'ampliació en curs que continua aquella primera que va començar l'Hospital de Sant Joan de Déu l'any 2008, depèn dels treballadors d'Althaia, del territori i de les institucions. Els treballadors han acreditat en els darrers deu anys el valor afegit del seu esforç i el seu sentiment de pertinença, més fe que els enfocats que ara s'enlairen. El funcionament en xarxa que dona servei a un extens territori permet optimitzar recursos i donar sentit i capacitat de rescicció des del centre als punts d'assistència més apartats. La xarxa no és Althaia, si la interacció territorial amb ella, i la seva solidesa depèn de cada component de la seva malla i dels que en volen formar part. L'economia i la raó obliguen el territori a funcionar com un miceli. L'administració ho sap i dona suport a aquest projecte. Des de fa temps, Althaia és l'empresa important del Bages per la seva funció: nombre de treballadors; generació de moviment econòmic, coneixement, projectes i desenvolupament. La fundació dona capitalitat sanitària a Manresa i, després de deu anys, la seva xarxa esdevé seu futur.